

Metodika XIII.

Znepokojivý gender, nebezpečný feminismus, konstruovaná maskulinita

*Perspektiva pohlaví, její společenský význam a
dopad na vědeckou práci*

VI. Mocenské vztahy - mocenské typologie II

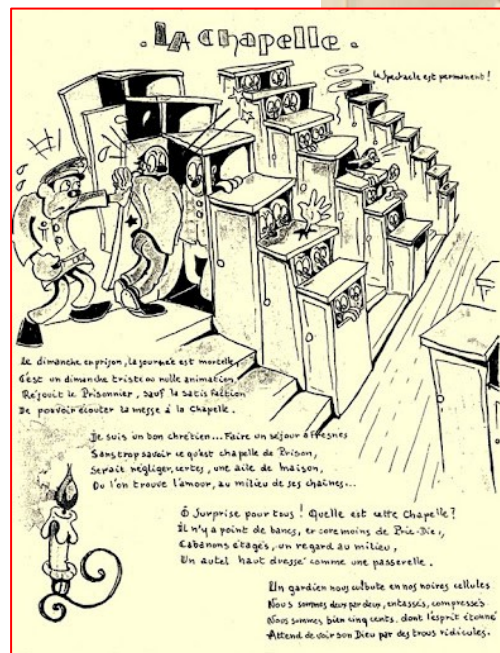
Obrázek hesla „Žena,
život, svoboda“ v
perštině: reakce na
zavraždění Mashe Amini
bezpečnostními složkami
v Iránu, která vyvolala
povstání žen (2022)

Lidé na Václavském
náměstí nesou 21. srpna
1968 zkrvavenou státní
vlajku | Foto: Libuše
Kyndrová, Výstava
Sovětská invaze - srpen
1968

Aby bylo možné pořádat bohoslužby, vyučování a poučné a moralizující přednášky, vymyslely některé věznice systém, který umožňuje vězňům shromažďovat se v jednom prostoru a zároveň zabraňuje jakémukoli kontaktu nebo komunikaci mezi nimi (Francie, ‚chapelle cellulaire‘, cca. 1920)

Úkoly (5.11.)

- Vyberte si text z nabídky na ISu (napište mi, pro který jste se rozhodl:a):
  - Proveďte textový rozbor: Kdo je autor?
  - Jaké je jeho hlavní téma, které myšlenky se v textu objevují?
  - Jak je v něm vylíčen tematický komplex: mocenské vztahy/mocenské typologie – gender – společnost?
  - Zamyslete se nad ním, vyberte si pro vás nejzajímavější aspekt
- Prezentace: 5-10 min. - najděte k vybranému aspektu ‚ilustrační‘ pramen, když možné: z předmoderní doby (pošlete mi ho do 3.11., abych ho mohla nahrát na IS)
  - Představte článek a jeho hlavní témata v semináři
  - Představte Váš pramen (společná četba)
  - Kde vidíte potenciál skloubení vybrané tematiky s tématem vaší disertací/magisterskou prací

II. Umberto Eco

Umberto Eco
1932-2016

(Ur)fascism, 1995

Eco vyjmenovává čtrnáct obecných charakteristik fašistické ideologie; ačkoli netvoří systém a dokonce si navzájem odporují, každá z nich se může stát „krystalizačním bodem fašismu“

- 1. Kult tradice:** Celá pravda již byla zjevena prostřednictvím tradice, nemůže dojít k žádnému novému poznání, pouze k jejímu dalšímu výkladu a zdokonalení
- 2. Odmítání modernosti:** racionalistický vývoj západní kultury je sestupem do záhuby, nikoli povrchním technologickým pokrokem
- 3. Kultovní působení:** Činy samy o sobě jsou hodnotou a měly by být prováděny bez intelektuální reflexe (antiintelektualismus)
- 4. Nesouhlas je zrada**
- 5. Strach z odlišnosti:** eskalace proti cizincům, rasismus
- 6. Apel na frustrovanou střední třídu,** vyvolávání strachu proti ekonomickým požadavkům zdola
- 7. Posedlost spiknutím:** a valorizace nepřátelské hrozby
- 8. Fašistické společnosti jsou silné a slabé zároveň:** vytváření odporu vůči mocným elitám a zároveň jejich označování za dekadentní
- 9. Pacifismus je obchodování s nepřítelem,** protože „život je permanentní boj a válka“
- 10. Pohrdání slabými:** Obdiv k vůdci (směrem nahoru), pohrdání těmi níže postavenými
- 11. Kult smrti:** Každý je vychováván tak, aby se mohl stát hrdinou
- 12. Machismus:** pohrdání ženami, netolerance a odsuzování všeho od cudnosti po homosexualitu
- 13. Selektivní populismus:** monolitní „lid“ má společnou vůli, která je nadřazena pohledu jednotlivce (je pravdivější)
- 14. „Newspeak“ (viz Orwell):** Fašismus používá omezený slovník, aby omezil kritické myšlení

Aby bylo možné pořádat bohoslužby, vyučování a poučné a moralizující přednášky, vymyslely některé věznice systém, který umožňuje vězňům shromažďovat se v jednom prostoru a zároveň zabraňuje jakémukoli kontaktu nebo komunikaci mezi nimi (Francie, ‚chapelle cellulaire‘, cca. 1920)

Úkoly (5.11.)

- Vyberte si text z nabídky na ISu (napište mi, pro který jste se rozhodl:a):
  - Proveďte textový rozbor: Kdo je autor?
  - Jaké je jeho hlavní téma, které myšlenky se v textu objevují?
  - Jak je v něm vylíčen tematický komplex: mocenské vztahy/mocenské typologie – gender – společnost?
  - Zamyslete se nad ním, vyberte si pro vás nejzajímavější aspekt
- **Prezentace: 5-10 min. - najděte k vybranému aspektu ‚ilustrační‘ pramen, když možné: z předmoderní doby (pošlete mi ho do 3.11., abych ho mohla nahrát na IS)**
  - Představte článek a jeho hlavní témata v semináři
  - Představte Váš pramen (společná četba)
  - Kde vidíte potenciál skloubení vybrané tematiky s tématem vaší disertací/magisterskou prací

II. Prezentace/Prameny

Hildegarda z Bingenu dostává božskou inspiraci a předává ji svému písaři, mnichovi Vollmarovi, frontispis Liber Scivias z Rupertsberského kodexu (kolem roku 1180), deska

Povstání pracujících, Berlín 17. Juni 1953

Kdo?	Článek - Pramen
Anna Beňová	- Archivní originál - Judith Butler “Performative Acts and Gender Constitution“
Laura Maniáková	- Hildegarda z Bingenu - Judith Butler “Performative Acts and Gender Constitution“
Peter Sater	- Strategic Analysis of the „woman, life, freedom“ movement - Evelin Lindner (et al.): lecture thirteen on ‚Discipline and punish‘
Vojtěch Hami	- Zbierka zákonov slovenskej Republiky (Ročník 1948) Zákon zo dňa 25. októbra 1948 o táboroch nútenej práce - Evelin Lindner (et al.): lecture thirteen on ‚Discipline and punish‘
Veronika Ondrášková	- “Is it a Crime to Vote?” Susan B. Anthony (1872-1873)

Úkoly (12.11.)

- Četba textu: Norman Fairclough, Discourse and Power, S. 43-76
  - Kdo je autor? Čím se zabývá? Co je pro něj ‚discourse‘?
  - Jaké různé mocenské funkce jazyka/diskurzu popisuje?
  - Jaké sociální funkce má jazyk?
  - Jak se mocenská soustava projevuje skrze jazyk? Na koho způsobí nejvíce?
- Připravte si vlastní příklad k problematice jazyku a moci
  - Představte ho v plénu (3-5 min.)
- Zapřemýšlejte/ připravte si téma na vaší závěrečnou prezentaci

Moc a jazyk
Alice v říši divů
Lewis Carroll, 1871

